

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>**Troškovi**

Vad kostar det?

Španjolska

På den här sidan finns information om kostnader för rättsliga förfaranden i Spanien.

[Familjerätt – skilsmässa](#)

[Familjerätt – vårdnad](#)

[Familjerätt – underhållsbidrag](#)

[Handelsrätt – avtal](#)

[Handelsrätt – ansvar](#)

Regelverk som styr juristers arvoden

Advokater

I Spanien finns bara en kategori av advokater (*abogado*). De måste tillhöra ett lokalt advokatsamfund (*Colegio de Abogados*) och får medverka i alla typer av mål vid alla slags domstolar.

Advokaternas arvoden bygger på vissa "vägledande" regler som publiceras av varje advokatsamfund. Dessa vägledande regler bygger på vissa allmänna kriterier för hur arvodesräkningar ska upprättas, t.ex. målets komplexitet och principen om proportionalitet, och alla följer dem då de upprättar sina arvodesräkningar.

De vägledande reglerna är dock olika beroende på vilken typ av mål det rör sig om.

Fasta kostnader

Fasta kostnader i tvistemål

Fasta kostnader för parterna i tvistemål

I artikel 241.1.1 i civilprocesslagen (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) finns uttryckliga bestämmelser om advokaters arvoden och domstolsombuds (*procuradores*) avgifter i fall där deras medverkan är obligatorisk. Avgifterna ska medräknas vid beräkningen av rättegångskostnaderna.

Enligt civilprocesslagen ska advokater fastställa sina arvoden i enlighet med de bestämmelser som reglerar deras yrkesställning.

När ska de fasta avgifterna betalas i tvistemål?

Klienterna är alltid skyldiga att betala sin advokats arvoden och betala arvodesförskott till deras domstolsombud. Klienterna känner till arvodestaxan redan från början och när målet är över får han eller hon reda på det slutliga arvodets storlek. Advokater och domstolsombud kan rikta krav mot deras klienter, även med hjälp av privilegierade metoder som arvodesförskott (*provisión de fondos*, medan processen pågår) och ett förfarande kallat *jura de cuentas* som innebär att advokatens arvodesanspråk blir fastställda och exigibla (när processen är över).

I praktiken brukar det gå till så att klienterna betalar ett förskott inledningsvis och sedan avvaktar man tills domstolen har avgjort frågan om rättegångskostnader. Om motparten ska stå för arvoden lämnar advokaterna och domstolsombuden sina arvodesräkningar till domstolen och när dessa har godkänts betalas de av motparten.

Sedan lag 10/2012 antogs tas det också ut en obligatorisk domstolsavgift.

Vad är en domstolsavgift?

En domstolsavgift är en statlig avgift som ska betalas av juridiska personer, för att täcka kostnaderna för att ta domstols- och förvaltningsresurser i anspråk. Domstolsavgifterna handläggs av finans- och förvaltningsministeriet. Den nya avgiften trädde i kraft den 1 april 2003, och grundar sig på lag nr 10/2012 av den 20 november 2012 om vissa avgifter på det rättsliga området och avgifter kopplade till det statliga institutet för toxikologi och rättsmedicin (Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses). Lag nr 10/2012 har ändrats två gånger, först genom kgl. lagdekret 3/2013 av den 22 februari 2013 och senare genom kgl. lagdekret 1/2015 av den 27 februari 2015. Den viktigaste förändringen som infördes genom den andra ändringen var avskaffandet av domstolsavgifter för privatpersoner i alla jurisdiktioner och alla typer av förfaranden. Sedan ikraftträdandet av lag nr 10/2012 hade alla privatpersoner varit tvungna att betala domstolsavgifter.

När är avgiften obligatorisk?

Enligt artikel 1 i lag nr 10/2012 ska avgiften för att vända sig till domstol i tvistemål, förvaltningsmål (*contencioso-administrativo*) och arbetsrättsliga mål tas ut på samma sätt i hela landet på de villkor som anges i samma lag, utan att detta påverkar eventuella andra lagar eller skatter som tas ut av de autonoma regionerna inom ramen för deras ekonomiska befogenheter. Dessa regionala avgifter får dock inte tas ut för samma tjänster som täcks av de den statliga avgiften.

Enligt artikel 2 i samma lag ska följande typer av ärenden vara belagda med domstolsavgift, i den mån de leder till att juridiska befogenheter behöver utövas: Att väcka någon form av talan för att få ett domstolsavgörande till stånd, att kräva verkställande av en exekutionstitel från ett tvistemål som avgjorts utanför domstol, att lägga fram ett genkärsmål eller en första ansökan om ett betalningsföreläggande eller europeiskt betalningsföreläggande.

Att lämna in konkursansökan (i en situation där konkurs är obligatorisk), samt vid ytterligare anspråk som är kopplade till en konkurs.

Att väcka talan i förvaltningsmål.

Att överklaga rättegångsfel eller andra procedurfel i tvistemål.

Att överklaga domar och avgöranden (*apelación* eller *casación*) som fällts av domstol i tvistemål eller förvaltningsmål.

Att överklaga domar och avgöranden (*suplicación* eller *casación*).

Att motsätta sig verkställighet av rättsliga instrument.

Vem är skyldig att betala domstolsavgiften?

Enligt artikel 3 i ovan nämnda lag ska avgiften betalas om rättsväsendet behöver utföra betalningspliktiga tjänster.

Det ska betraktas som en enda betalningspliktig tjänst om den skriftliga handling som ger upphov till den betalningspliktiga tjänsten omfattar flera olika insatser som inte alla härrör från samma rättsliga instrument. Själva avgiften beräknas då genom att man lägger ihop beloppen för de enskilda insatser som gjorts.

Betalningen av domstolsavgiften kan skötas av domstolsombudet (*procurador*) eller advokaten (*abogado*) för den betalningsskyldiges räkning och på hans eller hennes vägnar, särskilt om den betalningsskyldige inte är bosatt i Spanien, eftersom den som inte är bosatt i Spanien inte behöver ansöka om något skatteregistreringsnummer för självdeklaration. Betalningen av avgiften innebär inte någon skattskyldighet för domstolsombudet eller advokaten.

Undantag:

Undantag som följer av situationen eller typen av mål:

Talan och eventuellt senare överklagande i de särskilda rättsliga förfaranden som inrättats till skydd för grundläggande rättigheter och medborgerliga friheter, samt talan som väcks i fråga om genomförandet av politiska val.

En gäldenärs frivilliga ansökan om konkurs.

Inledande ansökan om ett betalningsföreläggande och ansökan om domstolsavgörande om rätten att kräva in beloppet i de fall det inte överstiger 2 000 euro.

Undantaget gäller inte om det ekonomiska anspråket grundar sig på ett dokument som fungerar som exekutionstitel och som har upprättats genom ett förfarande utanför domstol i enlighet med artikel 517 i civilprocesslagen (lag 1/2000 av den 7 januari 2000).

Administrativa överklaganden i ärenden där förvaltningen inte yttrat sig och detta innebär ett implicit avslag eller lämnar frågan outredd.

Begäran om att en skiljedom som meddelats av en konsumentskiljenämnd (*Juntas Arbitrales de Consumo*) ska verkställas.

Åtgärder som konkursförvaltare vidtar på konkursboets vägnar efter godkännande från den behöriga handelsdomstolen (*Juez de lo Mercantil*).

Förfaranden som handlar om att upplösa samäganderätt för fasta tillgångar. Detta gäller såvida ingen part helt motsätter sig en uppdelning, eller det råder tvist om vilka tillgångar som ska omfattas. I det senare fallet ska domstolsavgiften betalas för den muntliga förhandlingen, stå i proportion till det belopp som omtvistas eller den andel av tillgången som invändningen gäller.

Undantag för vissa kategorier av parter:

Privatpersoner.

Juridiska personer som kan styrka att de uppfyller de lagstadgade kraven för att få rättshjälp.

Allmänna åklagare (*Ministerio Fiscal*);

Offentliga förvaltningar på nationell nivå och i de autonoma regionerna, kommunala förvaltningar och offentliga organ som är knutna till dessa.

Spaniens parlament och de autonoma regionernas lagstiftande församlingar.

Fasta kostnader i brottmål.

Fasta kostnader för parterna i brottmål.

Bestämmelser om detta finns i straffprocesslagen (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*).

Alla parter som misstänks för brott har rätt att försvara sig och vidta åtgärder under förfarandets gång, oavsett vilken typ av förfarande det rör sig om. Detta gäller från det att de delges misstanke om brott, grips eller blir föremål för annat tvångsmedel eller åtal har väckts. De ska informeras om denna rätt.

För att utöva denna rätt ska den misstänkte företrädas av ett domstolsombud (*procurador*) och biträdas av en advokat (*abogado*). Domstolsombud och advokat får på begäran förordnas av domstol om den misstänkte själv inte har gjort det eller om denne saknar rättslig behörighet att göra det.

Alla parter i ett mål som inte har beviljats rättshjälp är skyldiga att betala avgifter för de domstolsombud som företräder dem, arvoden för de advokater som biträder dem, arvoden för sakkunniga som avger utlåtanden på deras begäran samt ersättning till vittnen som de har åberopat, om sakkunniga och vittnen i samband med att de hörs i rätten har framställt yrkande om ersättning och domstolen har godkänt det.

En part är varken under processens gång eller därefter skyldig att stå för övriga rättegångskostnader om han eller hon inte döms att göra det.

Ett domstolsombud som har utsetts av en part i ett mål och som har tackat ja till uppdraget, är skyldig att betala arvodet för de advokater som klienten har använt sig av för sitt försvar.

Den som har beviljats rättshjälp har rätt att själv utse advokat och domstolsombud. Parten är då emellertid skyldig att betala deras arvoden och avgifter på samma sätt som den som inte har beviljats rättshjälp, om inte advokaten eller domstolsombudet avstår från arvodet/avgiften i enlighet med artikel 27 i rättshjälpslagen (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*).

När ska de fasta avgifterna betalas i ett brottmål?

Klienter är alltid skyldiga att betala det arvode som de debiteras då målet är över. Inga förskott betalas när staten står för kostnaderna, eftersom rättshjälpen normalt handläggs samtidigt. Det vanligaste är att domstolen förordnar en offentlig försvarare.

Om klienten då beviljas rättshjälp behöver han eller hon inte betala advokatens arvode. Det bekostas av staten såvida inte klienternas ekonomiska situation förbättras under de närmaste tre åren (det händer att klienterna aldrig betalar).

Förhandsinformation som ska lämnas av domstolsombud

Parternas rättigheter och skyldigheter

Som företrädare för klienten är domstolsombudet (*procurador*) skyldig att informera denne om alla åtgärder som vidtas.

Såväl advokaten som domstolsombudet är skyldiga att informera klienten då de anmodas att göra det.

Kostnader

Var hittar jag information om kostnader i Spanien?

Det finns ingen särskild webbplats med information om kostnader för domstolsförfaranden i Spanien. På de olika advokatsamfundens webbplatser finns det emellertid information om medlemmarnas taxor.

På vilka språk kan jag få information om kostnader i Spanien?

Informationen brukar vanligtvis vara på spanska. Det går även att hitta information på de autonoma regionernas officiella språk.

På en del webbplatser finns det även viss information på engelska.

Var hittar jag information om medling?

Registret över medlare och medlingsinstitut (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) är en informationsdatabas som allmänheten har kostnadsfri tillgång till via justitieministeriet. I registret finns information om medlare och medlingsinstitut som ska underlätta för allmänheten att få tillgång till denna form av tvistlösning.

Du får åtkomst till sökmotorerna via följande länkar:

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

Medling

Oavsett vilket namn som används för att beskriva det är medling en form av tvistlösning där två eller flera parter på egen hand frivilligt försöker nå en överenskommelse med hjälp av en medlare.

Medlare

Privatpersoner kan bli medlare om de åtnjuter alla medborgerliga rättigheter, så länge som de inte hindras från att utföra detta uppdrag genom någon lagstiftning som de omfattas av för i sin yrkesutövning.

Juridiska personer som erbjuder medlingstjänster, oavsett om de är företag eller andra typer av lagenliga juridiska personer, måste utse en person som ska fungera som medlare och som måste uppfylla alla lagstadgade kriterier.

Krav för att bli medlare

Medlaren måste ha en universitetsexamen eller högre yrkesutbildning och specifik utbildning för att utöva medling, förvärvat genom en eller flera specifika kurser hos lämpligt ackrediterade institutioner. Utbildning som erbjuds av dessa institutioner gäller för att utöva medling var som helst i landet.

Medlare måste teckna en försäkring eller en motsvarande garanti som täcker det civilrättsliga ansvar som kan uppstå i tvister där de medlar.

Medlare i insolvensärenden

En medlare i insolvensärenden (*mediador concursal*) är en person som dels uppfyller kraven för att bli medlare och dels uppfyller kraven att bli insolvensförvaltare enligt artikel 27.1 i insolvenslagen (*Ley Concursal*, lag 22/2003 av den 9 juli 2003). Medlare i insolvensärenden kan utnämnas av notarier eller registratorer vid överenskommelser om förlikning utanför domstol som hänvisas till i avdelning X i samma lag. Juridiska personer kan också agera som medlare i insolvensärenden så länge som de genomför sin medlingsverksamhet genom en person som uppfyller ovanstående kriterier.

Medlingsinstitut

Medlingsinstitutet kan vara spanska eller utländska offentliga eller privata organ eller offentligrättsliga organisationer vars syfte är att främja medling. Dessa institut underlättar tillgången till och administrationen av medling, däribland att utse en medlare. De måste säkerställa öppenhet när de utser en medlare. Om skiljeförfarande ingår i institutens uppgift måste de vidta åtgärder för att hålla de båda aktiviteterna åtskilda.

Medlingsinstitutet kan inte erbjuda några medlingstjänster direkt och deras inblandning i medlingen får heller inte vara mer omfattande än vad lagen föreskriver.

Mervärdesskatt

Hur lämnas denna information?

Det spanska skatteverket (*Agencia Tributaria*) tillhandahåller denna information på sin [webbplats](#).

Vilka arvoden gäller?

Det spanska skatteverket (*Agencia Tributaria*) tillhandahåller denna information på sin [webbplats](#).

Rättshjälp

Vad är det?

Rättshjälp grundar sig på artikel 119 i den spanska konstitutionen och innebär att den som kan visa att han eller hon saknar tillräckliga ekonomiska medel kan beviljas olika förmåner, i första hand att slippa att betala arvoden för advokat och domstolsombud, kostnader för sakkunnigutlåtanden, säkerheter m.m.

Rätten till rättshjälp omfattar i stora drag följande förmåner:

Gratis rådgivning och vägledning innan processen inleds.

Biträde av advokat för den som är anhållen eller häktad.

Gratis biträde av advokat och domstolsombud i samband med rättegångar.

Gratis införande av obligatoriska annonser och kungörelser i officiella kungörelseorgan under processens gång.

Befrielse från skyldigheter att betala depositionsavgifter vid överklaganden.

Gratis biträde av sakkunniga i processen.

Gratis erhållande av kopior, intyg, dokument och handlingar som upprättats av notarius publicus.

Nedsättning med 80% av avgiften för vissa notarietjänster.

Nedsättning med 80% av avgiften för vissa av fastighetsregistrets och företagsregistrets tjänster.

Utöver dessa rättigheter har följande tillkommit (efter att rättshjälpslagen ändrades genom lag 16/2005 av den 18 juli 2005 för att anpassas till direktiv 2003/8/EG) vid gränsöverskridande tvister:

Tolk tjänster.

Översättning av handlingar.

Kostnader för resor om personen i fråga måste inställa sig personligen.

Biträde av advokat och domstolsombud även när det inte är obligatoriskt, om domstolen tillråder det för att säkerställa parternas jämställdhet.

Vem kan ansöka om det?

De medborgare som är inblandade i ett domstolsförfarande eller avser att inleda ett sådant och som saknar tillräckliga ekonomiska medel för att processa kan i regel ansöka om rättshjälp.

Otillräckliga ekonomiska medel anses den ha som kan visa att familjens sammanlagda årsinkomst och tillgångar inte överstiger två gånger beloppet för den offentliga inkomstindikatorn IPREM (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*) som gäller då ansökan görs.

Juridiska personer måste ha ett beskattningsunderlag för bolagsskatt som understiger tre gånger beloppet för IPREM beräknat på årsbasis.

I båda fallen ska även andra omständigheter beaktas som klargör sökandens faktiska ekonomiska förmåga.

För privatpersoner med funktionsnedsättning eller med vissa särskilda familjeförhållanden kan undantag medges från ovannämnda inkomstgränser. (I tilläggsbestämmelse 28 i allmänna budgetlagen (*Ley de Presupuestos Generales del Estado*) för 2009 föreskrivs det att IPREM för 2009 ska vara 7 381,33 euro per år).

Närmare bestämt är följande kategorier berättigade till rättshjälp:

Spanska medborgare och medborgare i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen samt utländska medborgare som är bosatta i Spanien, om de kan visa att de saknar tillräckliga ekonomiska medel för att processa.

Socialförsäkringens förvaltningsorgan och gemensamma institutioner.

Följande juridiska personer, om de kan visa att de saknar tillräckliga ekonomiska medel för att processa:

Allmännyttiga organisationer.

Stiftelser som är registrerade i det myndighetsregister som berörs.

Vid arbetsrättsliga tvister: Arbetstagare och den som uppbär förmåner från socialförsäkringen.

I brottmål: Alla personer, även utländska medborgare och personer som inte är folkbokförda i Spanien, som kan visa att de saknar tillräckliga medel för att processa har rätt till gratis biträde av advokat och domstolsombud.

Vid förvaltningsrättsliga tvister: Alla utländska medborgare, även de som inte är folkbokförda i Spanien, som kan visa att de saknar tillräckliga medel för att processa, har rätt till gratis biträde av advokat och domstolsombud i alla förfaranden (även myndighetsärenden) som rör asylansökningar och

utlänningslagen (*Ley de la Extranjería*).

Ytterligare information

Villkor för att få ansöka om rättshjälp

Privatpersoner

Familjens sammanlagda årsinkomst får inte överstiga två gånger beloppet för den IPREM som gäller då ansökan görs.

Även om familjens sammanlagda årsinkomst överstiger två gånger beloppet för IPREM men vars tillgångar inte överstiger fyra gånger beloppet för IPREM kan Rättshjälpsnämnden (*Comisión de Asistencia Jurídica Gratuita*) besluta att göra undantag och bevilja rättshjälp på grund av sökandens familjeförhållanden, antal barn eller familjemedlemmar som sökanden har försörjningsplikt för, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, ekonomiska skyldigheter, kostnader med anledning av inledandet av processen eller andra omständigheter. Undantag görs alltid om sökanden tillhör en stor familj som faller under en särskild kategori.

Målet måste röra sökandens egna rättigheter och intressen.

Juridiska personer

Den juridiska personen måste vara en allmännyttig organisation eller en stiftelse som är registrerad vid berörd myndighet.

Beskattningsunderlaget för bolagsskatt måste understiga ett belopp motsvarande tre gånger beloppet för IPREM beräknat på årsbasis.

Sedan lag 1/2004 av den 28 december 2004 om åtgärder för ett heltäckande skydd mot könsrelaterat våld (*Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*) trädde i kraft har kvinnor som har utsatts för den här typen av våld rätt till omedelbar och heltäckande advokathjälp, inte bara i samband med alla slags domstolsprocesser utan även vid myndighetsförfaranden (alltså även i samband med polisutredningar) som föranletts av könsrelaterat våld, fram till dess att domen är helt verkställd. Kvinnan behöver inte ha ansökt om rättshjälp dessförinnan. Detta innebär att frågan om rättshjälp aldrig får utgöra ett hinder för rätten till försvar och ett effektivt domstolsskydd, utan kvinnan ska ha rätt till detta även om hon inte har ansökt om rättshjälp. Rättshjälp ska dock bara beviljas om kvinnan i efterhand i samband med domstolsförfarandet kan visa att hon uppfyller villkoren för detta i de allmänna bestämmelserna. Dessa bestämmelser återfinns i rättshjälpslagen och dess tillämpningsföreskrifter, i dess ändrade lydelse enligt slutbestämmelse sex i lag 1/2004 om åtgärder för ett heltäckande skydd mot könsrelaterat våld.

När ska den förlorande parten stå för rättegångskostnaderna?

Vad gäller tvistemål behandlas frågan om vem som ska stå för rättegångskostnaderna i artiklarna 394–398 i civilprocesslagen.

I fastställelsemål ska rättegångskostnaderna i första instans betalas av den part vars talan har ogillats i sin helhet, om inte domstolen finner att det i målet föreligger stora oklarheter beträffande faktiska eller rättsliga omständigheter.

Om domstolen endast delvis har bifallit eller ogillat talan, ska var och en av parterna stå för sina rättegångskostnader samt för hälften var av de gemensamma kostnaderna, om det inte finns skäl att döma en av parterna att stå för samtliga kostnader på grund av att denne har föranlett en onödig rättegång.

Om den förlorande parten döms att stå för rättegångskostnaderna, är denne beträffande den del som avser advokater och övriga yrkeskategorier som inte tillämpar taxor endast skyldig att betala ett sammanlagt belopp som högst uppgår till en tredjedel av tvistebeloppet, för var och en av parterna som har erhållit ett sådant beslut. För detta enda ändamål ska anspråk vilkas värde inte kan bestämmas värderas till 18 000 euro, såvida inte domstolen beslutar annat på grund av målets komplicerade karaktär.

Bestämmelserna i föregående stycke ska inte tillämpas om domstolen finner att den part som dömts att stå för rättegångskostnaderna har föranlett en onödig rättegång.

Om den part som har dömts att stå för rättegångskostnaderna är berättigad till rättshjälp, är denne bara skyldig att stå för motpartens rättegångskostnader i de fall som uttryckligen föreskrivs i rättshjälpslagen.

Åklagarmyndigheten får aldrig dömas att stå för rättegångskostnaderna i mål där den medverkar.

Kostnader för sakkunniga

Experter som medverkar i en process kallas för sakkunniga (*peritos*). Ett register över sakkunniga (*Registro de Peritos Judiciales*) finns vid varje högre regionsdomstol (*Tribunal Superior de Justicia*).

Enligt artikel 241.1.4 i civilprocesslagen ska vid fastställande av rättegångskostnaderna särskilt inberäknas "arvoden för sakkunniga och andra kostnader för personer som har medverkat i processen". Det handlar då om kostnader för personer som inte är parter i målet, men som har haft kostnader för att inställa sig i domstolen för att tillhandahålla en tjänst.

I artikel 243 i civilprocesslagen föreskrivs det att rättssekreteraren i den domstol som har prövat målet beräknar rättegångskostnaderna i alla typer av mål och i alla instanser. I rättegångskostnaderna ska inte inräknas avgifter för inlagor och åtgärder som har varit onödiga, överflödiga eller otillåtna enligt lag, och inte heller poster i arvodesräkningar som inte är specificerade eller som rör arvoden som inte har anknytning till målet.

Rättssekreterare ska sätta ned arvodet för advokater och andra yrkeskategorier som inte tillämpar taxor, om de yrkade arvodena överstiger den gräns som utgörs av en tredjedel av tvistebeloppet och domstolen inte har fastställt att den part som har dömts att stå för rättegångskostnaderna har föranlett en onödig rättegång.

Inte heller ska kostnader för åtgärder och rättegångsfrågor som den part som har gynnats av beslutet om rättegångskostnader i huvudfrågan uttryckligen har dömts att stå för medräknas.

Arvoden för översättare och tolkar

Det finns ingen officiell taxa för auktoriserade översättningar och tolkningar. Auktoriserade tolkar får fritt fastställa sina arvoden för översättningar, men de är skyldiga att underrätta tolkförmedlingen och den berörda statliga myndigheten om vilka taxor de tillämpar. Detta ska ske i januari månad varje år.

Länkar

[Spanska skattemyndigheten/moms](#)

Bakgrundsmaterial

[Den spanska rapporten om undersökning rörande kostnadstransparens](#) (640 Kb)

Senaste uppdatering: 17/01/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.